

Чурило К.В.

курсант,

Науковий керівник: Журавель О.А.

старший викладач,

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

ЗАХИСТ ВІД АТАКУЮЧИХ ДІЙ ХОЛОДНОЮ ЗБРОЄЮ

Захисні дії в разі погрози застосування холодної зброї розпочинаються з її візуального оцінювання (довжина та форма бойової частини; можливі способи атаквальних дій), фізичного та психічного стану правопорушника, особливостей його одягу.

Атаквальні дії з використанням холодної зброї, зокрема різних видів ножів, можна умовно класифікувати на два види: непрофесійні та професійні. Непрофесійний напад визначається відсутністю маскувальних та оманливих рухів, нападник здебільшого здійснює атаквальні дії з середньої або дальньої дистанції, завдає глибоких і прямолінійних ударів. На початковому етапі виконання захисних дій слід визначити спосіб утримання ножа. За положенням зброї, характером дій можна встановити наміри супротивника та напрямок удару. Однак завжди слід пам'ятати, що правопорушник може блискавично змінити напрямок атаквальних дій. Важливо навчитися реагувати на удар у момент наближення руки з ножем, щоб уникати оманливих рухів супротивника.

Небезпечним і складним, з позиції виконання захисних дій, є професійний напад, який характеризується оманливими рухами, зміною напрямку атаквальних дій, перехопленням ножа з руки в руку, використанням фехтувальних рухів тощо. У таких ситуаціях необхідно за допомогою підручних засобів, пересувань, ударів ногами в уразливі місця утримувати нападника на безпечній дистанції та створювати умови для власних активних дій, тобто нанесення вражаючого удару, підсікання, вибивання зброї, захоплення руки, що утримує зброю, застосування болювого прийому або кидка тощо [1, с. 133].

У приміщенні. Під час виконання службових обов'язків, входячи в приміщення, слід переконатися, що в ньому немає сторонніх осіб. Для уникнення несподіваної атаки слід розташуватися подалі від кутів і дверей.

Вечері чи вночі, коли існує явна загроза, краще займати позицію поруч з вимикачем. Як тільки супротивник розпочне атакувальні дії, слід, вимкнувши світло, залишити це місце та миттєво стати за його спиною або збоку. Пересуватися необхідно вбік за діагонально (у напрямку руки без зброї). Потім штовхнути супротивника збоку чи ззаду, захопити його руку зі зброєю і застосувати відволікаючу дію. За будь-якої погрози в приміщенні слід обирати позицію біля стільця, дивана, стола тощо. Під час нападу підштовхнути предмет назустріч супротивнику або стати за предмет (дозволено як перше, так і друге). Це дещо обмежить свободу пересування супротивника й удар буде затяжним, тому що завдавати його доведеться нахилиючи тулуб уперед, через предмет. Ефективним також є відхід назад убік. Коли рука зі зброєю завершує удар чи повертається у вихідне положення, необхідно встигнути її захопити.

В умовах обмеженого простору (ліфт) удар ножем можна очікувати знизу в живіт чи прямо в тулуб. Можливий також удар навідріг із обертанням. Захищатися необхідно двома руками, спрямовуючи їх назустріч руху руки зі зброєю. Під час блокування із захопленням озброєної руки (одягу на руці), слід різко вивести супротивника вбік (боком до себе) й одночасно штовхнути нижньою частиною тіла (тазом і стегном) вверх від себе. У такому разі супротивник розгорнеться та буде притиснутим до стіни. Правою рукою притиснути руку з ножем до стіни у передпліччі (лікть), лівою – завдати ліктем удар у голову та захопити зверху супротивника за волосся, закинути його голову назад так, щоб він прогнувся, подати команду здати зброю.

Можливі й інші варіанти виконання захисних дій: нанесення контратакувальних ударів ліктями чи коліном здебільшого коли супротивник, захоплений другою рукою та виведений з рівноваги. Зручно завдавати ударів, коли супротивник обернутий та притиснутий до стіни. У цьому положенні ефективним буде поштовховий удар долонею в потилицю, від чого супротивник вдариться носом об стіну, й опір на якусь мить послабиться.

Увійшовши з освітленого приміщення в темне, необхідно почекати певний час, доки очі звикнуть до темряви та можна буде розрізнити контури предметів або силуети людей. Потім, пересуваючись, зігнути руки в ліктях, передпліччями прикрити тулуб, пальцями захопити вилогу одягу на грудях. Причому необхідно обрати таку позицію, щоб супротивник, хоча б незначно, але був освітлений. При різких рухах

супротивника слід швидко переміщуватися: швидкість реакції в темряві дещо погіршується, тому важливо не прогавити початок атакувальних дій.

Слід розрізняти явний напад і звичайний рух назустріч. Супротивник атакує здебільшого з виконанням кроку назустріч. Між зближенням і виведенням руки з ножем минає, в середньому, 0,6–0,8 с.

Захисні дії пересуванням передбачають два незначних кроки назад у темпі руху супротивника: один – на крок супротивника вперед, другий – на дію його руки. Контратакувальні удари завдати ногою в гомілку, стегно чи пах, після цього миттєво переходити на захоплення руки та виведення супротивника з рівноваги вбік з подальшим підсіканням або звалюванням його ривковим рухом і контролюванням дій. Чим швидше буде виконана ця дія, тим більше вона приголомшить супротивника й відповідно його реакція також буде дещо загальмованою, координація порушена [2, с. 83].

Захисні дії в разі удару ножем зверху.

Спосіб 1. Виконуючи крок лівою ногою вперед (правою назад) заблокувати озброєну руку передпліччям лівої руки й одночасно захопити правою рукою кисть озброєної руки нападника зсередини зверху за основу мізинця. Відразу слід виконати відволікаючу дію (удар) правою ногою в гомілку (коліно, пах) і застосувати больовий прийом «важіль руки всередину». Посилюючи больовий вплив правою рукою на тильну сторону кисті, примусити нападника відпустити ніж, й перейти до затримання використовуючи «загин руки за спину».

Спосіб 2. Виконати крок лівою ногою вперед, зупинити удар передпліччям правої руки на початковому етапі замаху. Після цього завдати удару передпліччям правої руки в ділянку ліктьового згину озброєної (правої) руки правопорушника й застосувати больовий прийом «вузол руки зверху». Далі, застосувавши відволікаючу дію, перевести супротивника в положення лежачи, посилюючи больовий вплив на руку, перевернути нападника на живіт, заблокувати руку, вилучити ніж шляхом дотиснення кисті і перейти до застосування кайданків або конвоювання.

Захисні дії в разі удару ножем знизу.

Спосіб 1. Виконати крок правою ногою назад, втягнути живіт, нахилити тулуб уперед, застосувати жорстке блокування (підставити під озброєну руку обидва передпліччя перехресно (праве зверху)), захопити кисть нападника обома руками, відвести вбік та одночасно завдати відволікаючого удару правою ногою в гомілку (коліно, пах). З кроком правою ногою назад і обертанням праворуч виконати больовий прийом

«важіль руки всередину». Здійснюючи дотиснення кисті вилучити ніж, перейти на «загин руки за спину», підібрати ніж.

Спосіб 2. Виконати крок правою ногою назад, втягнути живіт, нахилити тулуб уперед, жорстко підставивши під озброєну руку передпліччя лівої руки, захопити лівою рукою кисть озброєної руки супротивника знизу, а правою зверху в ділянці ліктьового суглоба, завдати відволікаючого удару ногою в гомілку (коліно, пах) й виконати затримання «ривком», завести руку з ножем за спину супротивника, вилучити ніж.

Захисні дії в разі удару ножем збоку. Виконати крок лівою ногою вперед, підставити підняте вгору й одночасно назовні передпліччя лівої руки під озброєну руку супротивника або з кроком правою ногою попереду обертанням ліворуч підставити вертикально підняті передпліччя, захопити правою рукою кисть із ножем зверху зсередини, завдати відволікаючого удару ногою в гомілку (пах) нападника, застосувати больовий прийом «важіль руки всередину». Здійснюючи дотиснення кисті вилучити ніж, виконати «загин руки за спину» [3, с. 142].

Належний рівень сформованості навичок виконання захисних дій в разі погрози холодною зброєю – необхідна умова ефективного виконання службових завдань працівниками поліції. Формування відповідних умінь і навичок передбачає застосування комплексу методів і засобів фізичної підготовки.

Список використаних джерел:

1. Ануфрієв М.І., Бутов С.Є., Гіда О.Ф., Решко С.М. Основи спеціальної фізичної підготовки працівників органів внутрішніх справ : навч. посіб. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2003. 336 с.

2. Бондаренко В.В., Решко С.М., Ємчук О.І. Компоненти професійної компетентності працівників підрозділів патрульної служби Національної поліції України. *Юридична психологія*. 2016. № 2. С. 81–90.

3. Боровик М.О. Шляхи покращення рівня фізичної працездатності майбутніх офіцерів Національної поліції України. Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України : зб. матеріалів 3 міжнарод. наук. практ. конф. Харків, 2018. С. 140–145.